

Kertomus vuoden 2012 toiminnasta

TAMPEREEN JOUKKOLIIKENNE

Kaupunkiympäristön kehittäminen
Tampereen kaupunki

PL 487, Frenckellinaukio 2 E
PL 284 (laskutus)

33101 Tampere
Puh. vaihde 03 565 611

joukkoliikenne@tampere.fi
etunimi.sukunimi@tampere.fi

joukkoliikenne.tampere.fi
[www.facebook.com/
tampereen.joukkoliikenne](https://www.facebook.com/tampereen.joukkoliikenne)

KERTOMUS VUODEN 2012 TOIMINNASTA

Joukkoliikennepäällikön katsaus	3
Joukkoliikennejärjestelmä ja -organisaatio	4
Linjasto	6
Liikennemuutokset	8
Teisko-Aitolahti -alueen liikenne	8
Matkaliput	10
Seutulippujärjestelmä	12
Matkakortti- ja informaatiojärjestelmät	13
Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta	14
Tiedotus ja markkinointi	15
Tilinpäätös 2012	16
Tilattu sopimusliikenne	18
Tilastoja	19
Yhteystiedot	20

Paino Offset Ulonen Oy • Taitto Hanne Tamminen • Painos 200 kpl

JOUKKOLIIKENNEPÄÄLLIKÖN KATSAUS

Vuosi 2012 elettiin Tampereella joukkoliikenteen vahvassa kasvussa. Sopimusliikenteen matkustajamäärä ylitti 30 miljoonan rajan ja kasvua oli yli viisi prosenttia edelliseen vuoteen. Koko yhteistariffiliikenteen kasvu oli lähes viisi prosenttia. Liikenteen tarjontaa ei kyety lisäämään matkustuksen kasvutahtia vaan tarjonnan lisäys jäi kolmeen prosenttiin ja sekin johtui lähinnä Teiskon liikenteen siirtymisestä kaupungin järjestämistä vastuulle.

Vahvaa oli myös kustannustason nousu toimintakertomusvuonna. Vuoden alusta voimaantullut polttoaineveron korotus sekä yleinen polttoaineen hinnan nousu yhdistettynä kohonneisiin työvoimakustannuksiin nostivat joukkoliikenteen kustannustasoa noin viisi prosenttia.

Kansallinen joukkoliikennelaki ja EU:n palvelusopimusasetus (PSA) tulivat voimaan 3.12.2009. Lakimuutoksen myötä seutuliikenteen liikenneluvat muutettiin ns. siirtymäajan liikennesopimuksiksi. Tampereen kaupunkiseudulla kyseisistä sopimuksista valtaosa päättyi 30.6.2014. Joukkoliikenteen seudullisessa yhteistoiminnassa valmistauduttiin toimintakertomusvuonna joukkoliikenteen siirtymäajan jälkeisiin järjestelyihin. Pirkkalan joukkoliikennepalvelut päätettiin integroida Tampereen joukkoliikennepalveluihin 1.7.2014 alkaen nostamalla samalla joukkoliikenteen palvelutasoa ja laskemalla asiakashintoja. Ylöjärven suunnalla päätettiin siirtymäkauden järjestelyistä, jonka avulla siirtymäajan sopimukset saadaan päätymään yhtäaikaaisesti 30.6.2016. Samassa yhteydessä päätettiin parantaa Ylöjärven joukkoliikennepalveluja 1.1.2013 alkaen jatkamalla Tampereen joukkoliikenteen linja 13 Vuorentaustan kautta Soppeenmäkeen ja samalla nopeuttaa Ylöjärven suunnan seutuliikennettä suoristamalla reitit

kulkemaan Mikkolantien kautta. Vuoden viimeisessä kokouksessa joukkoliikennelautakunta päätti suosittaa Kangasalan, Lempäälän, Vesilahden ja Nokian joukkoliikenteen järjestämistä PSA:n mukaista järjestämistä.

Tampereen sopimusliikenteessä tehtiin toimintakertomusvuonna normaalia suurempia muutoksia liikennepalveluihin. Matkustajamäärien kasvun johdosta lisättiin palveluja lähiöiden ja keskustan välisillä runkoreiteillä. Länsi-Tampereella toteutettiin kauan kaivattu poikittaisyhteys Tesoman ja Lielahden välillä sekä poistettiin kaupungin sopimusliikenteen ja Ylöjärven seutuliikenteen päällekkäisyyttä. Merkittävin palvelujen lisäys toteutui Vuoreksen kaupunginosan säännöllisen ja kattavan joukkoliikennetarjonnan käynnistymisen myötä. Vuoreksen joukkoliikennepalvelujen sovitus tuotti muutoksia Etelä-Tampereen joukkoliikennepalveluihin. Syksyn 2012 muutokset toteutettiin osittain kohdentamalla liikennettä uudelleen kysynnän mukaan mutta myös liikennetarjonnan määrä lisääntyi syksyllä hieman.

Joukkoliikenteen taksoja korotettiin 1.7.2012 alkaen hieman yli kaksi prosenttia. Taksan korotus kohdistui kausi- ja arvolippuihin sekä arvolipun hintaan sidottuihin erityislippuihin. Toimintakertomusvuonna päätettiin myös toisesta vastaavan suuruudesta taksankorotuksesta, joka toteutui 1.1.2013 alkaen.

Vahvan kasvun lisäksi toimintakertomusvuosi muistetaan matkalippujen nettilatauksen käyttöönottovuotena ja ensimmäisten hybridi-bussien ilmaantumisen Tampereen katukuvaan. Tärkeitä askeleita nämäkin.

Mika Periviita

Joukkoliikenteen seudullinen yhteistoiminta

Tampereen kaupunki toimii EU:n palvelusopimusasetuksen sekä kansallisen joukkoliikennelain mukaisena toimivaltaisena viranomaisena Kangasalan, Lempäälän, Nokian, Oriveden, Pirkkalan, Tampereen, Vesilahden ja Ylöjärven kuntien muodostamalla alueella. Seudullinen yhteistoiminta käynnistyi 1.1.2011 ja se sisältää toimivaltaisen viranomaisen tehtävien lisäksi sopijakuntien keskenään sopimat joukkoliikenteeseen liittyvät tehtävät.

Joukkoliikenteen viranomaistoiminnasta on säädetty joukkoliikennelaisissa. Seudullisen yhteistoiminnan sisällöstä muilta osin on sovittu yhteistoimintasopimuksessa. Yhteistoiminnan tavoitteena on toteuttaa kuntarajat ylittävää yhteistyötä joukkoliikenteen järjestämisessä sekä kehittää ja koordinoida seudullista joukkoliikennettä niin, että joukkoliikenteen palvelutaso paranee ja palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti ja edullisesti. Kuntien itse määrittelemät palvelutasotavoitteet ohjaavat liikenteen suunnittelua. Liikenteen toteuttaminen ja järjestämistapa perustuu sen kunnan, jota kyseinen liikenne ensisijaisesti palvelee, esitykseen ja rahoituspäätökseen.

Tampereen kaupungin organisaatioon kuuluva Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta toimii päätöksentekolimenä seutuliikenteessä ja Tampereen kaupungin sisäisessä liikenteessä. Lautakunnassa on 14 jäsentä, joista Tampereen kaupungin valtuusto valitsee seitsemän jäsentä ja kullekin henkilökohtaisen varajäsenen sekä muiden kuntien valtuustot kukin yhden jäsenen ja tälle henkilökohtaisen varajäsenen. Jäsenen ja varajäsenen tulee olla valtuutettu tai varavaltuutettu. Tampereen kaupunginvaltuusto valitsee asettamistaan jäsenistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Joukkoliikennelautakunnan lisäksi yhteistoiminnan toimielimiä ovat kuntien joukkoliikennedyshenkilöistä muodostettu kaupunkiseudun joukkoliikennetyöryhmä sekä Pirkanmaan ELY-keskuksen ja maakuntaliiton yhdyshenkilöistä muodostettu alueellinen joukkoliikennetyöryhmä.

Viranomaisen tehtävä on määritellä joukkoliikenteen palvelutaso ja päättää joukkoliikenteen järjestämistavasta toimivalta-alueellaan. Viranomaistehtäviin kuuluu harjoitettavan reitti- ja kutsujoukkoliikenteen lupaviranomaisena toimiminen sekä niin sanottujen siirtymäkauden liikennöintisopimusten hallinta. Siirtymäkauden liikennöintisopimuksilla tarkoitetaan ennen joukkoliikennelain voimaantuloa 3.12.2009 myönnettyjä linjaliikennelupia, joiden jatkamisesta liikenteenharjoittaja ja toimivaltainen viranomainen ovat sopineet viimeistään 2.12.2009. Tampereen seudulla toimivaltainen viranomainen lainvoimaantulo hetkellä oli Länsi-Suomen lääninhallitus (nykyinen Pirkanmaan ELY-keskus). Siirtymäkauden sopimukset on siirretty 1.1.2011 alkaen Tampereen kaupungille.

Joukkoliikenteen seudullisen yhteistoiminnan taloudesta ja kustannusten jaosta on sovittu yhteistoimintasopimuksessa. Yhteisten tutkimus- ja kehityshankkeiden kustannukset jaetaan kuntien asu-

kaslukujen suhteessa. Organisaatiosta ja lautakuntatoiminnasta aiheutuvat kiinteät valmistelu- ja toimeenpanokustannukset jaetaan kunkin kunnan asukkaiden tekemien joukkoliikennematkojen suhteessa. Kaupunki- ja seutulippujen hintavelvoitteiden määrittämisestä aiheutuvista kustannuksista vastaa kukin kunta omalta osaltaan. PSA:n mukaisesti hankitun liikenteen kustannukset jaetaan siten, että kunnan sisäisen liikenteen nettokustannuksista vastaa kunta itse ja kuntien välisen liikenteen nettokustannukset jaetaan niiden kesken, joita ko. liikenne palvelee kuntalaisten matkustuksen (lipputulojen) suhteessa. Edellä mainittuja periaatteita noudatettiin kertomusvuonna soveltaen.

Tampereen kaupungin joukkoliikennejärjestelmä

Tampereen joukkoliikennepalvelut toteutetaan kaupungin omana tuotantona ja ostoliikenteenä. Liikenne hankitaan ns. bruttokustannuseriaa eli tuottajille maksetaan korvaus liikennöinnistä tilaajan pitäessä lipputulot. Oma tuotantoa ja ostoliikennettä täydentää yhteistariffiliikenne, millä tarkoitetaan menettelyä, jossa seudullinen liikenne sopimuksen mukaisesti noudattaa kaupungin alueella kaupungin määrittelemiä tariffeja.

Oman tuotannon eli Tampereen Kaupunkiliikenne liikelaitoksen osuus liikenteestä oli kertomusvuonna noin 71 prosenttia. Väinö Paunu Oy:n osuus koko liikenteestä oli kertomusvuonna 18 prosenttia ja Länsilinjat Oy:n osuus oli noin 9 prosenttia. Linjan 32 liikenteen tuottajana toimi Tilausliikenne Atro Vuolle Oy ja Teiskon liikenteessä liikennöi Väinö Paunu Oy:n ohella Tilausliikenne Lauri Möttö Ky.

Yhteistariffiliikenteessä ovat mukana seutuliikenneoperaattorit Väinö Paunu Oy, Länsilinjat Oy, Helmikkala Ky, Luopioisten Linja Oy sekä Valkeakosken Liikenne Oy. Seutuliikenneoperaattorit eivät saa lipputulojen ja lipputulon lisäksi muuta korvausta Tampereen kaupungilta.

Tampereen kantakaupungissa liikennöidään arkisin palveluliikennettä, joka on tarkoitettu huonosti liikkumaan pääseville ja liikuntaesteisille. Palveluliikenteen 17 pikkubussin palvelu ostetaan kuudelta yksityiseltä yrittäjältä. Palveluliikenteessä noudatetaan kaupungin joukkoliikenteen tariffeja.

Tampereella joukkoliikenteen käyttömenoista noin neljännes kateetaan verovaroin. Tämän subvention avulla ylläpidetään kattavat joukkoliikennepalvelut ja edulliset lipunhinnat koko kaupungissa. Joukkoliikenteessä tehtiin Tampereella vuonna 2012 noin 33,5 miljoonaa matkaa.

Kaupunkiympäristön kehittäminen				
Risto Laaksonen				
Yleisten alueiden suunnittelu	Maankäytön suunnittelu	Rakennuttaminen, kunnossapito ja valvonta	Viranomaisyksiköt	<p>Joukkoliikenne 31.12.2012</p> <p>Joukkoliikennepäällikkö Mika Periviita</p>
				<p>Juha-Pekka Häyrynen Juha Kortteus Tero Myyryläinen</p> <p>Matkapalvelut Tanja Lehtonen Harri Hakala Maiju Lieskivi Miia Nieminen Asiakaspalvelu Satu Paakkonen Toni Huitula Mika Julkunen</p> <p>Sami Ruotsalainen Hanne Tamminen</p> <p>Roope Kangastie Anneli Korkiamäki Eija Lehtonen Mervi Mäkelä Eija Oja Meeri Ojala Teija Paasio Riitta Puro Marita Yadigar Bigün</p>

Tampereen kaupungin joukkoliikenneyksikkö

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden valmistelusta ja toimeenpanosta huolehtii Tampereen kaupungin kaupunkiympäristön kehittämisen ydinprosessiin sijoittunut tilaajayksikkö, joukkoliikenneyksikkö. Joukkoliikenteen palvelutilausta suunniteltaessa arvioidaan joukkoliikenteen tarve ja sen kehittyminen, suunnitellaan joukkoliikenteen linjasto ja liikennöinti sisältäen reitit, aikataulut ja pysäkkien paikat. Tilaaja suunnittelee liikenteen autokierrot ja hankkii ne tuottajilta. Tilaaja vastaa

myös joukkoliikenteen tukipalvelujen kehittämisestä (rahastus- ja informaatiojärjestelmät) ja on mukana koordinoimassa muita kaupungin henkilöliikenteen palveluja (palveluliikenne, matkapalvelukeskus). Joukkoliikenteen tilaaja vastaa tariffisuunnittelusta, yhteistariffiliikenteen taloudellisesta selvityksestä (clearing) sekä lippujen myynnistä ja myyntiverkostosta.

Tampereen joukkoliikenteen henkilökunta kävi tutustumassa Teiskon reitteihin 25.5.2012.

Tampereen joukkoliikenteen BUSSILINJAT 2011-2012

Tampere Public Transport Bus Lines 2011-2012

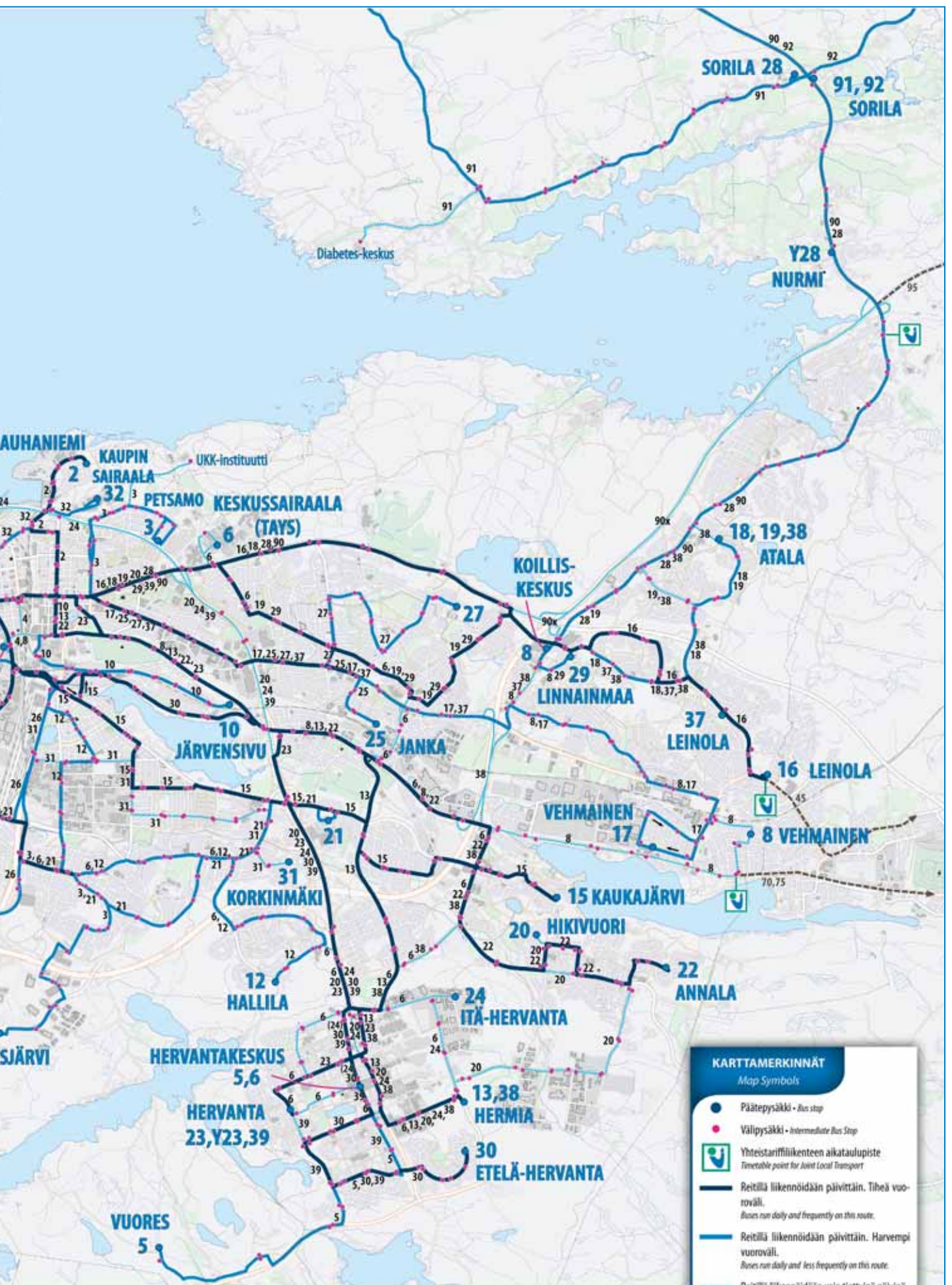

LINJAT Bus Lines

1	Härmälä (Pirkkahalli) - Keskustori - Tesoma - Kalkku	23	Hervanta - Keskustori
2	Rauhaniemi - Keskustori - Pyynikintori	24	Itä-Hervanta - Tampella - Keskustori
3	Petsamo - Keskustori - Lahdesjärvi	25	Janka - Keskustori - Kaarila
4	Rautatieasema - Keskustori - Särkänniemi (kesäkaudella)	26	Multisilta - Keskustori - Tesoma - Haukiluoma
5	Hervantakeskus - Vuores	27	Irljala - Keskustori - Ryydynpohja
6	TAYS - Hervanta - Hatanpään sairaala	28	Sorila - Keskustori - Pyynikintori
7	Sarankulma (Pirkkahalli) - Keskustori - Siivikkala	29	Linnainmaa - Keskustori - Rahola
8	Linnainmaa - Vehmainen - Keskustori	30	Etelä-Hervanta - Keskustori
10	Järvensivu - Keskustori - Pispalanharju	31	Korkinmäki - Nekala - Pyynikintori
11	Pere - Härmälä - Keskustori - Rahola - Kalkku	32	Kaupin sairaala - Keskustori - Hatanpään sairaala
12	Hallila - Nekala - Keskustori	Y34	Keskustori - Myllypuro
13	Hermia - Keskustori - Ikuri - Myllypuro	Y35	Reuharinniemi - Keskustori - TAYS
14	Lielähti - Rahola	37	Leinola - Keskustori
15	Kaukajärvi - Nekala - Keskustori	38	Atala - Linnainmaa - Kaukajärvi - Hermia
16	Leinola - Keskustori - Lentävänniemi	39	Hervanta - Keskustori - Pyynikintori
17	Vehmainen - Keskustori - Pyynikintori	90	Kaanaa - Kämmenniemi - Pyynikintori
18	Atala - Keskustori - Haukiluoma	91	Nurmi - Sorila - Aitoniemi
19	Atala - Keskustori - Tesoma	92	Sorila - Viitapohja - Iso-Kartano - Sorila
20	Hikivuori - Hervanta - Keskustori	Y1	Kalkku - Tesoma - Keskustori
21	Turtola - Keskustori - Tahmela	Y16	Lentävänniemi - Ryydynpohja - Keskustori
22	Annala - Keskustori - Pyynikintori	Y23	Hervanta - Hallila - Keskustori
		Y28	Nurmi - Atala - Keskustori

Reittimuutokset ovat mahdollisia. Lauantaisin, sunnuntaisin ja arkipyhinä ei liikennöidä linjoilla 6, 8, 11, 19, 24, 37, 38, 39, Y34, Y35. Sunnuntaisin ja arkipyhinä ei liikennöidä linjoilla 14, 20 ja 31.

Changes on routes are possible. Lines 6, 8, 11, 19, 24, 37, 38, 39, Y34, Y35 do not operate on Saturdays, Sundays and on religious holidays. Lines 14, 20 and 31 does not operate on Sundays and religious holidays.

KARTTAMERKINNÄT
Map Symbols

- Pääte pysäkki • Bus stop
- Välipysäkki • Intermediate Bus Stop
- Yhteistariffiliikenteen aikataulupiste
Timetable point for Joint Local Transport
- Reitillä liikennöidään päivittäin. Tihedä vuoroväli.
Buses run daily and frequently on this route.
- Reitillä liikennöidään päivittäin. Harvempi vuoroväli.
Buses run daily and less frequently on this route.
- - - - - Reitillä liikennöidään vain tietyinä päivinä.
The route is operated only on certain days.

Julkaisija • Tampereen kaupunki, joukkoliikenne
Pohjakartta-aineisto © Logica, MML 2011

LIKENNEMUUTOKSET

Kesäkauden 2012 muutokset

Linjan 3 poikkeusreitti jatkui edelleen Ratinan sillan saneeraustöiden vuoksi. Linja ajettiin Lahdesjärven suunnasta Hatanpään valtatieä Hämeenkadulle ja Keskustorille.

Linja 4 liikennöi rautatieasemalta Särkänniemeeseen.

Linjat 8, 14, 38, 39, Y34, Y35 ja K-linjat eivät liikennöineet kesäkaudella.

Linja 11 liikennöi reitillä Pere - Keskustori - Pere.

Linja Y16 ei liikennöinyt Pohtolaan, vaan se ajettiin reittiä Keskustori - Lentävänniemi - Ryydynpohja - Keskustori.

Linja 24 ei liikennöinyt Hervannassa Insinöörinkadun kautta.

Linjan 30 vuorotarjontaa lisättiin maanantaista lauantaihin.

Juhannusaattona liikennöitiin lauantain aikatauluilla noin klo 13 asti, jonka jälkeen seuraavilla linjoilla ajettiin harvennetuin aikatauluin noin klo 23.30 asti: linjat 1, Y1, 2, 13, 16, Y16, 17, 18, 22, Y23, 26, Y28 ja 30. Juhannuspäivänä samoilla linjoilla liikennöitiin harvennetuin aikatauluin noin klo 14 - 23.30.

Talvikauden 2012-2013 muutokset

Linjojen 13, 16, 18, 30 ja 37 vuorotarjontaa lisättiin.

Linjoilla 10, 19, 23 ja 39 vuorotarjontaa vähennettiin.

Linjat 8, K12, K13,14, K26 ja Y34 lakkautettiin kokonaan.

Linjan 1 yövuorot ajettiin normaalia reittiä ja normaalilla linjatunnuksella Keskustorilta Kalkkuun.

Linja 3 jatkoi poikkeusreitillä Ratinan sillan saneeraustöiden vuoksi. Linja ajettiin Lahdesjärveltä Keskustorille ja takaisin Hatanpään valtatieä.

Linjan 5 reittiä jatkettiin ruuhka-aikaan Hervantakeskukselta Keskusairaialalle (TAYS).

Linja 13 siirtyi uudelle reitille Hermia - Lukonmäki - Keskustori - Tesoma - Lamminpää. Yö- ja varhaisaamuvuorot ajettiin Raholan kautta.

Linjan 16 yövuorot ajettiin Lentävänniemestä Keskustorille Ryydynpohjan kautta normaalilla linjatunnuksella.

Linjan 18 reitti siirtyi ajettavaksi Haukiluomaan Tesoman kautta.

Linjan 19 reittiä lyhennettiin välille Keskustori - Linnainmaa.

Linja 21 siirtyi reitille Turtola - Hatanpää - Keskustori - Lielähti - Tesoma. Ruuhka-aikaan ajettiin lisäksi tunnuksella Y21 reitillä Tesoma - Lielähti - Keskustori - TAYS.

Linja 25 siirtyi uudelle reitille Tahmela - Pyynikki - Keskustori - Janka.

Linja 26 siirtyi uudelle reitillä Multisilta - Keskustori - Kaarila.

Uusi linja 36 ajoi reitillä Multisilta - Hatanpää - Keskustori - Tesoma - Myllypuro.

TEISKO-AITOLAHTI -ALUEEN LIIKENNE

Teisko-Aitolahti-alueen henkilöliikennettä on suunniteltu ja toteutettu vuodesta 2000 lähtien yhtenä kokonaisuutena sisältäen linja-auto- ja liityntäliikenteen sekä asiointiliikenteen ja koulukuljetusten organisoimisen. Käytännön työ on tehty tiiviissä yhteistyössä kaupungin hallintokuntien sekä Teiskossa liikennöivien liikenneyritysten kesken. Alueen henkilöliikenteen ja -kuljetusten rahoituksesta ovat vastanneet joukkoliikenneyksikkö ja perusopetus. Käytännön työ linja-autoliikenteen osalta on tehty Tampereen kaupungin joukkoliikenneyksikössä.

Teisko-Aitolahti - alueen joukkoliikenne siirtyi 6.6.2011 alkaen järjestettäväksi Tampereen kaupungin joukkoliikenneyksikön toimesta ja samalla alue liitettiin tilaaja-tuottaja - malliin. Alueen liikennöinti kilpailutettiin vuosien 2010-2011 vaihteessa ja liikennöitsijöiksi valittiin Väinö Paunu Oy sekä Lauri Möttö Ky. Tampereen kaupungin joukkoliikenneyksikkö maksaa liikennöitsijöille suoritteiden mukaista korvusta ja pitää itse lipputulot.

Alueen linjoja pyrittiin muutoksessa selkeyttämään siirtymällä yhdestä linjasta kolmeen linjaan. Nyt linja 90 kulkee pelkästään Pyynikintori-Sorila-Kämmenniemi-Terälahti-Kaanaa -välillä. Aitoniemen sekä Viitapohjan linjat nimettiin eri linjanumerolla ja ne järjestettiin liityntänä linjojen 28 sekä 90 kanssa. Vaihdot näille linjoille tapahtuvat So-

rilassa, mutta osa vaihdoista on suunniteltu myös Kämmenniemeen.

Aluetta palvelevat linjat ovat:

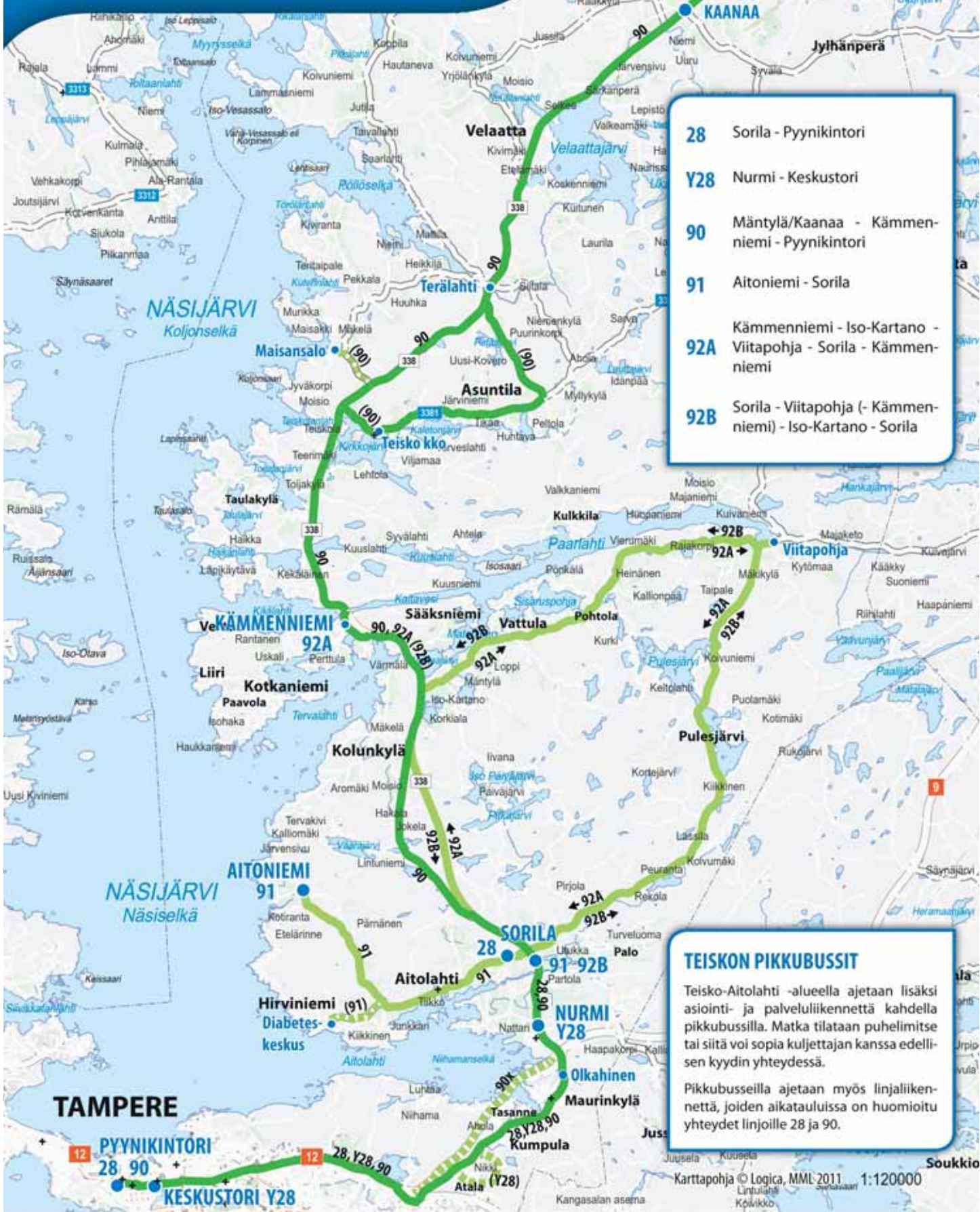
- 90 Pyynikintori – Sorila – Kämmenniemi – Terälahti – Kaanaa (Väinö Paunu Oy)
- 91 Sorila – Hirviniemi – Aitoniemi (Lauri Möttö Ky)
- 92A Sorila – Kämmenniemi – Viitapohja – Pulesjärvi – Sorila (Lauri Möttö Ky)
- 92B Sorila – Pulesjärvi – Viitapohja – Kämmenniemi – Sorila (Lauri Möttö Ky).

Tampereen kaupungin joukkoliikenneyksiköllä on myös monipalveluliikenteen pikkubussien liikennöinnin suunnittelu ja talousvastuu. Liikenne ostetaan yksityisiltä yrittäjiltä. Liikenne Ruokonen Oy liikennöi Kämmenniemen pohjoispuolisella ja Aitolahden Monipalvelu Kämmenniemen eteläpuolisella alueella. Autoilla hoidetaan koulukuljetuksia, asiointi- ja palveluliikennettä sekä puhtaasti linjaliikennettä. Kouluvuoden aikana on mahdollista matkustaa koulukuljetusten yhteydessä auton kapasiteetin niin salliessa. Pikkubusseissa matka maksetaan Tampereen matkakortilla tai rahalla. Käyttö on tarkoitettu kaikille.

Tampereen joukkoliikenteen bussilinjat

TEISKO-AITOLAHTI

13.8.2012 - 2.6.2013

- 28** Sorila - Pyyrikintori
- Y28** Nurmi - Keskustori
- 90** Mäntylä/Kaanaa - Kämmeniemi - Pyyrikintori
- 91** Aitoniemi - Sorila
- 92A** Kämmeniemi - Iso-Kartano - Viitapohja - Sorila - Kämmeniemi
- 92B** Sorila - Viitapohja (- Kämmeniemi) - Iso-Kartano - Sorila

TEISKON PIKKUBUSSIT

Teisko-Aitolahti -alueella ajetaan lisäksi asiointi- ja palveluliikennettä kahdella pikkubussilla. Matka tilataan puhelimitse tai siitä voi sopia kuljettajan kanssa edellisen kyydin yhteydessä.

Pikkubusseilla ajetaan myös linjaliikennettä, joiden aikatauluissa on huomioitu yhteydet linjoille 28 ja 90.

MATKALIPUT

Tampereen joukkoliikenteessä on käytössä älykortteihin perustuva matkakorttijärjestelmä. Kortti hankitaan joukkoliikenteen asiakaspalvelusta. Kertomusvuonna matkakortista perittiin viiden euron suuruinen korttimaksu. Matkakorttien latauspaikkoja oli joukkoliikenteen asiakaspalvelun lisäksi kertomusvuoden lopussa 46. Uuden Tampereen matkakortin lataus onnistuu myös Nella Nettilatauspalvelussa, joka otettiin vaiheittain käyttöön kertomusvuoden aikana. Vanha Tampereen matkakortti toimii toistaiseksi uuden matkakortin rinnalla. Uutta matkakorttia on ajalla 1.1.-31.12. jaeltu n. 60 000 kpl. Luku sisältää sekä uudet että matkakorttinsa vaihtaneet asiakkaat.

Tampereen matkakortti on käytössä yhteistariffi-, seutu-, palvelu- ja Teiskon monipalveluliikenteessä. Lisäksi matkakortilla voi maksaa sisäänkäynnin uimahalleissa. Erillisestä hakemuksesta matkakortti toimii myös kirjatokorttina. Matkakortin lisäksi on käytössä paperi- ja pahvilippuja (esim. kertaliput) sekä kontaktiton (etäluettava) matkailijalippu. Yhteistariffiliikenteen busseissa käyvät myös Matkahuollon kortit, jos niihin on ladattu Tampereen kaupunkialueella matkustamiseen oikeuttava lipputuote (esim. kaupunkiseudun seutulippu).

Aikuisten, nuorten ja lasten arvolippuun ladattiin matkakortille 10 euroa tai sen kerrannaisia. Nuoret ja opiskelijat saivat 27 prosentin alennuksen arvolipulla aikuisten lipun hinnasta. Kausilipuilla nuorten ja opiskelijoiden alennus oli 31 % aikuisten lipun hinnasta. Lasten alennus on 50 prosenttia aikuisten lipun hinnasta.

Kaupunginvaltuuston päätöksellä kaikki 65 vuotta täyttäneet tamperelaiset (seniorit) saavat matkustaa puoleen hintaan klo 9-14. Tamperelaiset rintama- tai miinanraivaajatunnuksen omaavat veteraanit saavat kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti matkustaa maksutta ilman aikarajoitusta. Myös kangasalalaisilla ja ylöjärveläisillä veteraaneilla on ilmainen matkustusoikeus Tampereella, Kangasalla, Ylöjärvellä, Lempäälässä, Nokiassa ja Pirkkalassa.

Tampereella vakituisesti asuvat yli 25-vuotiaat yliopistossa, korkeakoulussa, ammatillisessa oppilaitoksessa tai lukiossa opiskelevat opiskelijat, joiden opiskelu on päätoimista, voivat ostaa opiskelijalipun. Yli 30-vuotiaille opiskelijoille opiskelija-alennus myönnetään, jos he voivat esittää voimassa olevan opintotukipäätöksen. Matkakortille opiskelija voi ladata joko 30 vuorokauden lipun, arvolipun tai molemmat.

Tampereen kaupunkiseudun seutulippu oli käytössä myös kertomusvuonna. Henkilökohtainen seutulippu on voimassa 30 vuorokautta, ja sitä myydään vain seutulippukuntien (Tampere, Nokia, Ylöjärvi, Kangasala, Lempäälä, Pirkkala) asukkaille. Uutena seutulipputuotteena käyttöön otettiin helmikuun alusta Tampereen seudun joustokausi 30 pv/90 vrk Ylöjärven asukkaille. Lippu on voimassa 90 kalenteripäivää ensimmäisestä matkasta alkaen, ja se sisältää 30 vapaavalintaista matkapäivää, joiden ei tarvitse olla peräkkäisiä.

Marraskuussa tulivat myyntiin Tapparan ja Ilveksen logoilla varustetut lätkäfanien matkakorttikotelot euron kappalehintaan.

Taksamuutokset

Heinäkuun alussa nostettiin lippujen hintoja. Taksankorotus perustui yleiseen kustannustason nousuun.

Lipputuote	Vanha hinta	Uusi hinta 1.7.2012
Aikuiset arvolippu	1,62	1,66
Nuoret ja opisk. arvolippu	1,18	1,21
Lapset ja seniorit arvolippu	0,81	0,83
Työmatkalippu	39,00	39,50
Aikuiset 30 vrk kausilippu	44,00	45,00
Nuoret ja opisk. 30 vrk kausilippu	30,00	31,00
Lapset 30 vrk kausilippu	22,00	22,50

Seutulippu	Vanha hinta	Uusi hinta 1.1.2012
Pirkkalalaiset	55,00	58,00
Muut kuin pirkkalalaiset	76,00	79,00
Joustava seutulippu (ylöjärvel.)	-	120,00

Lippujen hinnat ja ikäraajat

IKÄRAJAT	
Aikuiset	yli 25 -vuotiaat
Nuoret	12-24 -vuotiaat
Lapset	alle 12-vuotiaat
6-vuotiaat ja sitä nuoremmat ovat oikeutettuja ilmaiseen matkaan maksavan matkustajan mukana.	

KERTALIPUT	
Aikuiset ja nuoret	2,50 €
Lapset	1,00 €
Yövuorolisä	2,50 €

ARVOLIPUT	
Yhden matkan hinta	
Aikuiset	1,66 €
Nuoret	1,21 €
Opiskelijat	1,21 €
Lapset	0,83 €
Seniorit klo 9-14	0,83 €
Veteraanit	ilmainen matkustus-oikeus kaupunkiseudulla

KAUSILIPUT	
30 vuorokautta	
Aikuiset	45,00 €
Nuoret	31,00 €
Opiskelijat	31,00 €
Lapset	22,50 €
90 vuorokautta	
Aikuiset	115,00 €
180 vuorokautta	
Aikuiset	220,00 €
Työmatkalippu* 30 vrk/50 matkaa	
	39,50 €

SEUTULIPPU		
kangasalalaiset, lempääläiset, nokialaiset, tamperelaiset, ylöjärveläiset	79,00 €	
pirkkalalaiset	55,00 €	
joustava seutulippu ylöjärveläiset	120,00 €	
MATKAILIJALIPUT		
	1. vrk	lisävrk
Aikuiset	6,00 €	4,00 €
Nuoret	4,00 €	3,00 €
Lapset	3,00 €	2,00 €

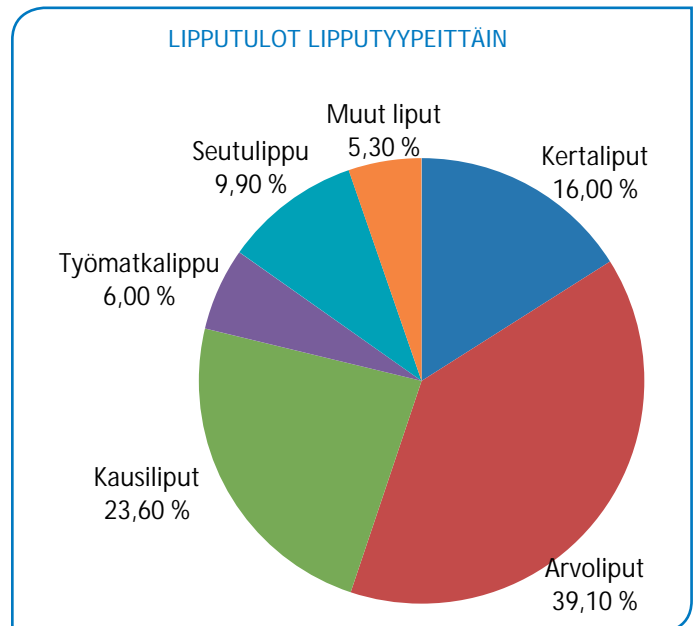
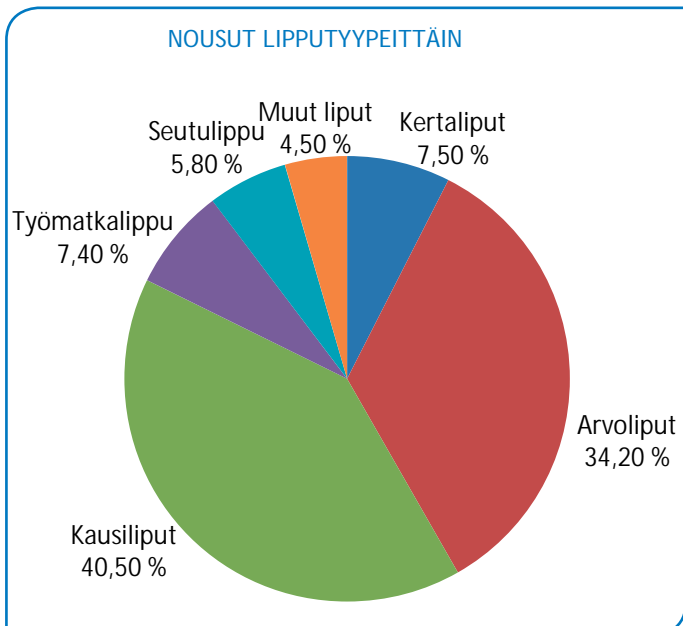
Nousut lipputyypeittäin 2012

	Sopimusliikenne	Palveluliikenne	Käyttökorvausliikenne	Kaikki yhteensä	%-osuus
Kertaliput	2 341 607	6 268	111 712	2 459 587	7,5
Arvoliput	10 581 311	152 148	481 544	11 215 003	34,2
Kausiliput	12 584 411	13 175	687 114	13 284 700	40,5
Työmatkalippu	2 292 285	1 836	143 831	2 437 952	7,4
Seutulippu	1 174 306 ¹	105	744 593 ²	1 919 004	5,8
Muut liput	1 423 763	3 762	63 770	1 491 295	4,5
yhteensä	30 397 683	177 294	2 232 564	32 807 541	100,0

1 sisältää sekä Tampereen että Matkahuollon matkakorteilla tehdyt matkat
2 sisältää vain Tampereen matkakortilla tehdyt matkat

Lipputulot (sis. alv) lipputyypeittäin 2012

	Sopimusliikenne	Palveluliikenne	Käyttökorvausliikenne	Kaikki yhteensä	%-osuus
Kertaliput	5 116 159,00	12 688,00	249 909,00	5 378 756,00	16,0
Arvoliput	12 422 933,91	128 733,75	582 246,93	13 133 914,59	39,1
Kausiliput	7 516 500,03	3 516,19	412 656,40	7 932 672,62	23,6
Työmatkalippu	1 906 041,64	1 383,50	120 056,67	2 027 481,81	6,0
Seutulippu	1 181 076,96	105,32	2 137 275,50	3 318 457,78	9,9
Muut liput	1 681 223,76	5 366,09	82 865,32	1 769 455,17	5,3
yhteensä	29 823 935,30	151 792,85	3 585 009,82	33 560 737,97	100,0

SEUTULIPPUJÄRJESTELMÄ

Seutulippu on seutulippualueeseen kuuluvien kuntien ja valtion tukema edullinen lipputuote. Seutulipulla voi matkustaa lipun voimassaoloaikana rajattomasti kaikissa seutulippualueella liikennöivissä busseissa sekä vaihtaa bussista toiseen täysin vapaasti. Seutulippuun ostetaan matkustusoikeutta 30 vuorokauden erissä. Tampereen kaupungin seutulippukustannukset olivat vuonna 2012 noin 870 000 euroa, johon kaupunki sai valtioneutukea noin 324 000 euroa.

Tampereen kaupunki on mukana 4 seutulippualueessa.

Tampereen kaupunkiseudun seutulippu

Tampereen kaupunkiseudun seutulipulla voi matkustaa rajattomasti lipun voimassaoloaikana vakiovuoroliikenteessä seutulippualueeseen kuuluvien kuntien (Kangasala, Lempäälä, Nokia, Pirkkala, Tampere ja Ylöjärvi) alueella. Seutulipun hinta tamperelaisille vuonna 2012 oli 79 euroa.

Tampereen itäinen seutulippu

Tampereen itäisellä seutulipulla voi matkustaa rajattomasti lipun voimassaoloaikana vakiovuoroliikenteessä seutulippualueeseen kuuluvien kuntien (Juupajoki, Jämsä, Kangasala, Keuruu, Mänttä-Vilppula, Orivesi, Pälkäne, Ruovesi, Tampere, Valkeakoski, Virrat) alueella.

Tamperelaisille itäisen seutulipun hinta määräytyy pääasiallisen matkakohteen mukaan 128 eurosta 176 euroon.

Tampereen läntinen seutulippu

Tampereen läntisen alueen seutulipulla voi matkustaa rajattomasti lipun voimassaoloaikana vakiovuoroliikenteessä seutulippuun kuuluvien kuntien (Huittinen, Hämeenkyrö, Ikaalinen, Jämijärvi, Kihniö, Mouhijärvi, Nokia, Parkano, Pirkkala, Ruovesi, Tampere, Vammala, Virrat, Ylöjärvi ja Äetsä) alueella. Tamperelaisille lipun hinta määräytyy pääasiallisen matkakohteen mukaan 116 eurosta 159 euroon.

Etelä-Pirkanmaan seutulippu

Etelä-Pirkanmaan alueen seutulipulla voi matkustaa rajattomasti lipun voimassaoloaikana vakiovuoroliikenteessä seutulippualueeseen kuuluvien kuntien (Akaa, Kylmäkoski, Pirkkala, Punkalaidun, Tampere, Urjala, Valkeakoski, Vesilahti) alueella. Tamperelaisille lipun hinta määräytyy pääasiallisen matkakohteen mukaan 75 eurosta 120 euroon.

Vuonna 2012	Latauksien määrä		Matkojen määrä		Kunnan ja valtion subventio	
	vuosi	kk	vuosi	kk	yhteensä	eur/matka
Tampereen kaupunkiseudun seutulippu	13 310	1 210	774 126	70 375	622 173	0,80
Tampereen itäinen seutulippu	230	21	10 901	991	18 338	1,68
Tampereen läntinen seutulippu	950	86	40 418	3 674	106 340	2,63
Etelä-Pirkanmaan seutulippu	1 270	115	110 635	10 058	122 819	1,11
YHTEENSÄ	15 760	1 433	936 080	85 098	869 670	

Latauksien määrä/vuosi	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Tampereen kaupunkiseudun seutulippu	13 310	13 047	13 028	13 649	14 863	13 891	11 189
Tampereen itäinen seutulippu	230	186	277	259	255	196	237
Tampereen läntinen seutulippu	950	898	871	921	1 082	995	995
Etelä-Pirkanmaan seutulippu	1 270	1 211	1 396	1 291	1 276	1 197	1 230
YHTEENSÄ	15 760	15 342	15 572	16 120	17 476	16 279	13 651

MAKSU- JA INFORMAATIOJÄRJESTELMÄT

Matkakorttien vaihtamista uusiin jatkettiin vuoden 2012 ajan. Myös vanhat matkakortit kelpasivat maksuvälineinä koko vuoden ajan. Kortti- ja maksujärjestelmää täydennettiin Nella Nettilatauspalvelulla, joka otettiin käyttöön vaiheittain kesäkuusta alkaen. Nella Nettilatauspalvelussa voi ostaa henkilökohtaisille Tampereen matkakortteille lippuja, tarkistaa lippu- sekä muita matkakortti- ja asiakastietojaan ja asettaa sähköpostimuistutuksen matkakorttien lippusaldoista. Osettavat liput maksetaan verkkopankkitunnuksilla ja lipun lataus kortille tapahtuu leimauksen yhteydessä Tampereen joukkoliikenteen tilaamassa liikenteessä.

Infojärjestelmän laitteita oli jokaisessa Tampereen joukkoliikenteen sopimusliikennettä ajavassa autossa ja liikennevaloetuksissa noin 90:ssä liittymässä.

Infojärjestelmän toimintaa tarkkaillaan kuukausittaisissa palavereissa. Järjestelmän toimintaa saatiin parannettua liikennevaloetuksien toiminnan osalta.

Kortti- ja maksujärjestelmähistoria Tampereella

- 1993** Kaupungin valtuusto päättää uuden rahastusjärjestelmän lippulajeista ja lippujen hinnoitteluperiaatteista 8.9.1993.
- 1994** Kertalippujen myynti aloitetaan liikennelaitoksen autoissa uusilla rahastuslaitteilla 1.1.2004.
- 1995** Kortin lukijalaitteet tulevat kaikkiin liikennelaitoksen autoihin. Matkakorttien alustus ja myynti alkaa liikennelaitoksen neuvonnoissa. Arvolippu tamperelaisille 65 vuotta täyttäneille ja veteraaneille otetaan käyttöön.
- 1996** Matkakorttien lataus aloitetaan liikennelaitoksen neuvonnan lisäksi jälleennyntipisteissä. Yhteistariffiliikenne alkaa 3.6.1996. Liikennelaitoksen lisäksi rahastusjärjestelmän ottavat käyttöön Väinö Paunu Oy, Länsilinjat Oy, Alhonen & Lastunen Oy (nykyinen Veolia Transport Tampere Oy), Valkeakosken Liikenne Oy, Luopioisten Linja Oy ja Helmikkala Ky.
- 1997** Korttilaitteet varustetaan lukemaan GPT:n korttien lisäksi myös Mifare-kortteja. Seutulippu ja Matkahuollon kontaktillinen älykortti otetaan käyttöön. Heinäkuusta 1997 lähtien vain uusi rahastusjärjestelmä on käytössä.
- 1998** Käyttöön otetaan 100 000:s matkakortti.
- 1999** Rahastusjärjestelmä otetaan käyttöön myös palvelulinjoilla. Matkakortin arvolipulla voi maksaa sisäänkäynnin uimahalleissa.
- 2003** Matkakortin arvolipulla voi maksaa sakkomaksut kirjastoissa. Mobiililippu (SMS) koekäyttöön.
- 2004** Dual Interface -korttia testataan. Päivittäismatkustajille suunnattu henkilökohtainen joukkoliikenteen informaatiopalvelu Johonki otetaan käyttöön.
- 2006** Työsuhdematkalippu otetaan käyttöön 1.1.2006. Tampereen kaupunki ottaa työsuhdematkalipun käyttöön 12.4.2006. Tampereen matkakorttia voi käyttää kirjastokorttina.
- 2007** Tarjouspyyntö uudesta matkakorttijärjestelmästä 9.2.2007. Tarjousten jättöaika päättyi 10.4.2007. Päätös uuden järjestelmän toimittajasta 8.5.2007. Työsuhdelipun laskutus- ja kirjanpito-liittymä saadaan SAP -järjestelmään syyskuussa. Sopimus valitun laite- ja ohjelmatoimittajan Pusatec Oy:n kanssa allekirjoitetaan 29.10.2007.
- 2008** Autolaitteiden tuotantotesti TKL:n autoissa alkaa tammikuussa. Uusi matkailukortti (Ultra Mifare) käyttöön toukokuussa. Yhteistariffiliikenteen ajoneuvolaite-asennukset valmiit elokuussa.
- 2009** Myynti- ja asiakaspalveluohjelmiston testaus alkaa. Tuotehallinnan testaus aloitetaan. Nettilatauspalveluprojekti käynnistyy.
- 2010** Uudet myyntilaitteet ja -ohjelmat latauspisteisiin. Matkakorttien konvertointi alkaa. Nettilatauspalvelun testaaminen aloitetaan. Uuden clearingin testaus alkaa. Uudesta infojärjestelmästä solmitaan sopimus Logica Suomi Oy:n kanssa. Clearingin rinnakkaistestaus alkaa. Uuden informaatiojärjestelmän (IJ-2010) rakentaminen alkaa. Uusi matkakortti, asiakaspalveluohjelma, asiakas- ja korttirekisteri ja clearing otetaan käyttöön. IJ-2010 -järjestelmän pilottikonaisuus hyväksytään. Lissu Liikenteenseuranta julkistetaan osana IJ-2010 -järjestelmää.
- 2011** Nettilatauspalvelun tuotantoympäristö (aidot yhteydet, myös tunnistautuminen ja maksaminen) pystytetään. Ensimmäiset nettilatauspalvelussa ostetut liput ladataan kortteille (testiryhmä).
- 2012** Uudentyyppinen joustoseutulippu 30 pv/90 vrk kokeiluun. Asiakaspalveluohjelmaa täydennetään kassatoiminnallisuudella. Nettilatauspalvelu otetaan asiakaskäyttöön (lippusaldotarkistukset ja sähköpostimuistutukset, peruslippujen osto).

TAMPEREEN KAUPUNKISEUDUN JOUKKOLIKENNELAUTAKUNTA

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta aloitti toimintansa 1.1.2011, ja se toimii kuntien hyväksymän yhteistoimintasopimuksen mukaisesti Tampereen, Nokian, Oriveden ja Ylöjärven kaupunkien sekä Kangasalan, Lempäälän, Pirkkalan ja Vesilahden kuntien yhteisenä seudullisena joukkoliikenteen toimivaltaisena viranomaisena Tampereen kaupunginvaltuuston ja hallituksen alaisuudessa.

Joukkoliikennelautakunnassa on 14 jäsentä, joista Tampereelta seitsemän henkilökohtaisine varajäsenineen sekä Nokian, Oriveden ja Ylöjärven kaupungeista sekä Kangasalan, Lempäälän, Pirkkalan ja Vesilahden kunnista kustakin yksi jäsen henkilökohtaisine varajäsenineen.

Lautakunnan kokoonpano

	Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet
Lempäälä	Kari Virtanen (Sdp)	Juhani Ojala (Spd)
Ylöjärvi	Leena Joensivu (Sdp)	Riitta Vilén (Kok)
Nokia	Jari Haapaniemi (Kok)	Tuomo Nenonen (Sdp)
Vesilahti	Mervi Lumia (Kok)	Heidi Korte (Sit)
Kangasala	Pertti Turtiainen (Vas)	Seppo Talli (Vas)
Orivesi	Kaarina Jokinen (Kok)	Paula Nurminen (Vihr)
Pirkkala	Teppo Hoikkala (Vihr)	Jukka Tammi (Kok)
Tampere	Elina Sirén (Kok)	Hannele Strömberg (Kok)
	Peter Löfberg (Rkp)	Matti Höyssä (Kok)
	Pekka Salmi, varapj (Sdp)	Seppo Salminen (Sdp)
	Anne Tervo (Sdp)	Aila Dündar-Järvinen (Sdp)
	Kirsikka Siik (Vihr)	Juhana Suoniemi (Vihr)
	Timo Hanhilahti, pj (Kesk)	Jukka Inkeroinen (Kesk)
	Sirkkaliisa Virtanen (Vas)	Terttu Koskela (Vas)
	Erkki Axén, kh:n edustaja	

Päätökset

Joukkoliikennelautakunta kokoontui kertomusvuonna 12 kertaa, ja pöytäkirjoihin kertyi yhteensä 123 pykälää.

Vuoden aikana mm. hyväksyttiin vuosisuunnitelma vuodelle 2012 ja välitilinpäätös tammi-elokuulle 2012, päätettiin kesä- ja talvikauden palvelutasosta sekä taksoista 1.7.2012 ja 1.1.2013 alkaen, ratkaistiin kaksi tarjouskilpailua ja päätettiin linjojen 2 ja 15 optioiden käytöstä, hyväksyttiin joukkoliikenteen talousarviot vuodelle 2013 sekä Tampereen että seudullisen yhteistoiminnan osalta, hyväksyttiin Teisko-Aitolahti -alueen monipalveluliikenteen palvelutaso sekä pilotti seutulipun kelpoisuuden laajentamisesta Nokialla ja Lempäälässä pysähtyviin juniin.

Lisäksi lautakunta vastasi kahteen valtuusto- ja kahteen kuntalaisaloitteeseen ja antoi kahdeksan lausuntoa Pirkanmaan ELY-keskukselle ja kaksi lausuntoa Uudenmaan ELY-keskukselle. Muutoshakemuksia siirtymäajan liikennöintisopimukseen käsiteltiin seitsemän kertaa ja oikaisuvaatimuksia siirtymäajan liikennöintisopimuksia koskeviin päätöksiin kaksi kertaa.

Toukokuussa lautakunta antoi suosituksen Pirkkalan alueen joukkoliikenteen järjestämistavasta, ja lopullinen päätös asiasta tehtiin elokuussa. Ylöjärven joukkoliikenteen siirtymäajan järjestelyistä päätettiin kesä- ja elokuussa. Lautakunta antoi suosituksen Kangasalan, Lempäälän, Vesilahden ja Nokian joukkoliikenteen järjestämistavoista joulukuussa.

Joulukuussa lautakunta hyväksyi maksujärjestelmäselvityksen ja sen suosituksen jatkosuunnitelmien linjauksista.

Joukkoliikennelautakunnan tehtävät

1. valmistelee ja tekee muille kunnille esityksen toimivalta-alueensa joukkoliikenteen tavoitteellisesta palvelutasosta,
2. määrittelee ja toimeenpanee toimivalta-alueensa joukkoliikenteen palvelutason Tampereen osalta ja muiden kuntien omasta palvelutasostaan tekemien päätösten pohjalta,
3. päättää yksinomaan toimivalta-alueensa sisällä harjoitettavan joukkoliikenteen järjestämistavasta,
4. päättää yksinomaan toimivalta-alueellansa harjoitettavan joukkoliikenteen hankinnasta,
5. myöntää lupaviranomaisena yksinomaan toimivalta-alueellaan harjoitettavaan reittiliikenteeseen ja kutsujoukkoliikenteeseen luvat liikenteenharjoittajien hakemuksesta,
6. päättää kuntien ja valtion toimivalta-alueensa joukkoliikenteeseen osoittamien tukien, avustusten ja määrärahojen hakemisesta ja käyttämisestä
7. antaa lausunnot toisen joukkoliikenteen toimivaltaisen viranomaisen toimivalta-alueeseen kuuluvasta liikenteestä
8. hoitaa muut joukkoliikennelaissa ja palvelusopimusasetuksessa paikalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle määrätty tehtävät.

Tiedotus

Joukkoliikenteen palveluista tiedotettiin julkaisemalla aikataulukirjat kesällä ja syksyllä. Talvikauden kirja jaettiin postitse kotitalouksiin Tampereella ja ympäristökunnissa. Kesän aikataulukirjaa jaettiin ilmaiseksi koko sen voimassaoloajan joukkoliikenteen asiakaspalvelussa, Tampereen kirjastoissa, Iäkäpisteessä, linja-autoaseman Matka-huollossa sekä jälleenmyyjinä toimivissa isoimmista marketeissa.

Tiedotuslehti Sinisten bussien matkassa ilmestyi elokuussa ja se jaettiin kaikkiin kotitalouksiin Tampereella, Pirkkalan Pereessä ja Toiviossa sekä Ylöjärven Siivikkalassa. Joukkoliikenteen ajankohtaisista asioista kerrottiin myös viisi kertaa vuodessa ilmestyvässä Tampere-tiedotuslehdessä, joka jaetaan kaikille Tampereen asukkaille.

Tampereen yhteistariffiliikenteen palvelu- ja myyntiohje uudistettiin ja jaettiin liikennöitsijöille, myyntipisteisiin sekä asiakaspalveluun. Lisäksi painettiin uudet linja- ja pysäkkikartat sekä uudistettiin joukkoliikenteen esitteitä. Seutulippua markkinoitiin yhdessä yksityisten liikennöitsijöiden ja ympäristökuntien kanssa. Radiomainoksin tiedotettiin aikataulukausien vaihtumisesta Radio 957:ssä sekä Iskelmäradiossa.

Internetsivuja kehitettiin edelleen entistä selkeämmiksi ja helppokäyttöisemmiksi. Uutena palveluna avattiin lippujen verkkokauppa Nella Nettilataus vaiheittain. Joukkoliikenteen Facebook-seinä avattiin julkiselle keskustelulle 7.2.

Sosiaalisen median seuranta kokeiltiin vuoden ajan tilaamalla Tampereen joukkoliikennettä ja muita joukkoliikenteen toimijoita koskevat osumat Meltwater-palvelun kautta.

Vuoden aikana järjestettiin viisi tiedotustilaisuutta. Talvikauden 2012–13 suunnitelmista tiedotettiin 14.2., ja muutoksista pidettiin vielä toinen tiedotustilaisuus ennen talvikauden alkua 9.8. Tuunaa bussi – kilpailun voittaja julkistettiin apulaispormestari Timo Hanhilahden isännöimässä tiedotustilaisuudessa 16.10., ja hybridibusseista pidettiin esittely- ja tiedotustilaisuus joulutorilla 17.12. Joukkoliikenteen järjestämistapapäätöksistä Kangasalla, Lempäälässä, Vesilahdella ja Nokialla tiedotettiin tiedotustilaisuudessa 29.11.

Markkinointi

Jo perinteeksi muodostuneet eskeriajelut järjestettiin maaliskuun vaihteessa, ja bussimatkustukseen kävi tutustumassa noin 1400 tamperelaista lasta. Kaikki esikoululaiset saivat joukkoliikenneaiheisen tehtä-

väkirjasen, jossa opastettiin joukkoliikenteen käyttöön.

Joukkoliikenteen kuvapankkia täydennettiin tilaamalla markkinointikuvaus mainostoimisto Deeperiltä toukokuussa.

Kesällä joukkoliikenne oli mukana Tampereen kaupungin osastolla Vuoreksen asuntomessuilla.

Liikkujan viikolla syyskuussa joukkoliikenne avasi suunnittelukilpailun Tuunaa bussi. Tarkoituksena oli löytää uusi visuaalinen ilme Tampereen ensimmäiselle hybridibussille. Kilpailuaika oli 14.9.-1.10.2012, ja kilpailussa oli kaksi sarjaa, virallinen digisarja ja epävirallinen piirrossarja. Digisarjan voittaja julkistettiin 16.10., ja hybridibussi teipattiin voittajatyön väreihin joulukuussa. Piirrossarjan parhaat työt olivat esillä joukkoliikenteen asiakaspalvelussa marraskuussa.

SM-liigakauden alussa joukkoliikenne järjesti yhdessä Liikkumisen ohjauksen kanssa markkinointikampanjan Hakametsän jäähallilla. Peliä jälkeen tarjottiin ilmaiset bussikuljetukset Keskustorille, ja lisäksi hallilla jaettiin pelien yhteydessä joukkoliikennetarjonnasta kertovia esitteitä ja ilmaislippuja. Loppusyksystä myyntiin tuli Tapparan ja Ilveksen logoilla varustettuja korttikoteloita, joiden menekistä on tiedotettu Facebookissa kilpailunomaisesti.

Joulukuussa joukkoliikenne osallistui Tampereen Joulutorille. Joukkoliikenteen logo oli näkyvässä Joulutorin mainoksissa, ja joukkoliikenteellä oli iso seinämainos torilla. Joulukuussa joukkoliikenne myös tarjosi matkustajilleen lyhytelokuvia teemalla Hetki tarinassa. Kyseessä oli yhteistyöprojekti Blinkamovien kanssa, joka on verkossa toimiva virtuaalinen lyhytelokuvateatteri. Lyhytelokuvan voi katsoa omalla päätelaitteella - kännykällä, tabletilla tai tietokoneella - bussimatkan aikana, ja linkki elokuvasisustolle löytyi bussin istuinselustan mainoksista neljän viikon ajan 10.12. alkaen.

Linjan 13 jatkamisesta Ylöjärvelle ja maksukäytännön muuttumisesta tehtiin suoramarkkinointikampanja Vuorentaustan alueelle joulun välipäivinä.

Tuunaa bussi -suunnittelukilpailun voitti Timo Huuskon Blueblob.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Joukkoliikenteen tarjonnan määrä lisääntyi vuonna 2012 noin kolme prosenttia vuoteen 2011 verrattuna. Suurin osa lisäyksestä aiheutui Teiskon liikenteen siirtymisestä Tampereen kaupungin järjestämistä vastuulle kesällä 2011. Teiskon liikenteen siirtyminen kaupungin järjestämistä vastuulle ei tosiasiallisesti kasvattanut liikenteen suoritteiden määrää vaan muutoksen myötä suoritteet lasketaan kaupungin sopimusliikenteen määrään mukaan. Ilman Teiskon liikenteen muutosta joukkoliikenteen tarjontaa pystyttiin lisäämään noin yhden prosentin edellisvuodesta. Syksyllä 2012 toteutettiin lähinnä Länsi-Tamperetta koskenut linjastomuutos, jolla vahvistettiin runkolinjastoa ja avattiin hyväntasoinen poikittainen joukkoliikennenyhteys Tesoman ja Lielahden välille. Lisäksi liikennetarjontaa järjesteltiin kysynnän mukaisesti ja vähäisen kysynnän vuoroja lakkautettiin.

Joukkoliikenteen kustannustaso nousi vuoden 2012 aikana 5,0 prosenttia. Kustannusten suuren nousun aiheutti lähinnä kohonnut polttoaineen hintataso, jota kohotti 1.1. 2012 toteutettu polttoaineveron korotus. Joukkoliikenteen lippujen hintoja korotettiin 1.7.2012 alkaen hieman yli kaksi prosenttia. Korotus kohdistettiin 30 vuorokauden kausilippuihin ja arvolippuihin.

Palvelutilauksen toteutuminen

Joukkoliikenteen tarjonta lisääntyi vuonna 2012 noin prosentin edelliseen vuoteen verrattuna. Talviliikennekauden 2012–2013 käynnistyessä lisättiin Vuoreksen joukkoliikennepalveluja jatkamalla linjaa 5 Lahdesjärven kautta keskustaan ja Hervannasta Tampereen yliopistolliselle keskussairaualalle. Länsi-Tampereella muodostettiin linjasta 18 uusi kymmenen minuutin vuorovälillä kulkeva runkolinja sekä toteutettiin linjan 21 avulla kaikkina päivätyypeinä liikennöivä linja Tesomalta Lielahden kautta keskustaan ja edelleen Turtolaan. Linjan 21 reittimuutoksen myötä muodostettiin Tesoman ja Lielahden välille säännöllinen ja kattava poikittaisliikenne.

Teiskon liikenteen palvelut siirtyivät 6.6.2011 alkaen Tampereen kaupungin järjestämistä vastuulle. Liikennepalvelu ostettiin 6.6.2011 alkaen kilpailutuksen perusteella bruttokustannus-mallilla aikaisemman taksakorvaus- ja nettokustannus-mallien yhdistelmän sijaan.

Tampereen sopimusliikenteen matkustajamäärä kasvoi yli viisi prosenttia. Matkustuksen voimakas kasvu aiheutti linjastossa kapasiteettiongelmia, jotka näkyivät erityisesti syksyn 2012 liikenteessä ruuhkaisimmilla linjoilla ruuhka-aikoina. Talousarvion 2012 tavoitteena ollut kolmen prosentin kasvu toteutui.

Palvelukokonaisuuden talous

Palvelukokonaisuuden toimintatuotot toteutuivat talousarvion mukaisesti. Käyttökorvausliikenteen volyymin vähentyminen pudotti niiden tuottoja 0,2 milj. euroa. Sopimusliikenteen kasvanut matkustus ja muiden tulojen kasvu kompensoivat käyttökorvausliikenteen volyymin vähentymisen.

Palvelukokonaisuuden kulut toteutuivat kokonaisuutena talousarvion mukaisesti. Käyttökorvausliikenteen volyymin pienentyminen vähensi toimintamenoja noin 0,2 milj. euroa, mutta vastaavasti liikenteen voimakas kustannustason nousu ja matkustuksen kasvu aiheuttivat noin 0,2 milj. euroa budjetoitua suuremmat menot.

Palvelukokonaisuuden toimintakate oli budjetoidun mukainen.

Joukkoliikenne on sujuvin vaihtoehto

Valtuustokauden tavoite: Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus on vähintään 18 prosenttia.

Vuosittain seurattava mittari: Joukkoliikenteen matkustajamäärä.

Sitova tavoitetaso 2012: Joukkoliikenteen matkustajamäärä on kasvanut 3 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

Toteutuminen: Joukkoliikenteen matkustajamäärät kasvoivat vuonna 2012 noin viisi prosenttia verrattuna vuoteen 2011. Positiiviseen kehitykseen vuonna 2012 vaikutti palvelutarjonnan lisäämisen ohella kausilippujen suosion kasvu käytetyimpänä matkalippuna. Kaupungin kasvu tiivistyvänä maankäyttönä ja joukkoliikennemyönteinen yleinen trendi vaikuttavat myös matkustuksen lisääntymiseen. Joukkoliikenteen tarjontaa lisättiin vuonna 2012 edelliseen vuoteen verrattuna noin 3 prosenttia.

Pormestarin arvio: Tavoite on saavutettu.

Valtuustokauden tavoite: Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus on vähintään 18 prosenttia.

Vuosittain seurattava mittari: Toimenpiteet joukkoliikenteen esteettömyyden edistämiseksi.

Sitova tavoitetaso 2012: Joukkoliikenteen esteettömyyttä on lisätty.

Toteutuminen: Tampereen joukkoliikennepalvelut tuotetaan 100 prosenttisesti matalalattiakalustolla. Vuoden 2012 aikana joukkoliikenteen esteettömyys on edistynyt uusien liikenteeseen tulleiden EU-direktiivien mukaisten autojen myötä. Kyseisissä autoissa on muun muassa turvakaaret ja vahvistetut rampit esimerkiksi painavien sähköpyörätuolien kuljettamiseen. Tampereen Kaupunkiliikenne (TKL) otti kyseisiä autoja liikenteeseen loppuvuodesta 2012 viisi kappaletta (loppuvuonna 2011 kuusi kappaletta). Ulkoisten tuottajien kalustossa ei tapahtunut muutoksia vuonna 2012. Kaikkiaan kalustosta lähes kolmannes on EU-direktiivien mukaista erittäin esteetöntä linja-autokalustoa.

Pormestarin arvio: Tavoite on saavutettu.

Palvelutilauksen toteutuminen

Joukkoliikenne	Toteuma	Muutettu talousarvio	Ero	Alkuperäinen talousarvio	Muutokset
Kaupunkiliikenne	-27 481 681	-26 970 000	-511 681	-27 070 000	-100 000
Oma tuotanto yhteensä	-27 481 681	-26 970 000	-511 681	-27 070 000	-100 000
Kaupunkiliikenne	-12 633 859	-13 271 000	637 141	-13 271 000	0
Teiskon liikenne	-1 387 101	-1 320 000	-67 101	-1 320 000	0
Seutuliikenne	-2 815 355	-2 800 000	-15 355	-2 800 000	0
Muu tuotanto yhteensä	-16 836 316	-17 391 000	554 684	-17 391 000	0
YHTEENSÄ	-44 317 997	-44 361 000	43 003	-44 461 000	-100 000

Palvelukokonaisuuden talous

Joukkoliikenne	Toteuma	Muutettu talousarvio	Ero	Alkuperäinen talousarvio	KV:n muutokset	Muut muutokset
Toimintatuotot	33 065 577	33 156 000	-90 423	33 106 000	50 000	0
Toimintakulut	-44 317 997	-44 361 000	43 003	-44 461 000	100 000	0
Toimintakate	-11 252 420	-11 205 000	-47 420	-11 355 000	150 000	0

TILATTU SOPIMUSLIIKENNE

	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Linjakilometrit						
TKL	8 884 037	9 067 573	9 859 843	10 209 461	10 548 209	10 381 094
Tilausliikenne Atro Vuolle Oy	41 162	41 020	41 072	41 072	39 517	35 256
Veolia Transport Tampere Oy			261 856	608 089	238 870	
Väinö Paunu Oy	1 619 607	1 588 783	1 065 385	321 638	58 353	
Länsilinjat Oy	448 081	315 946	194 995	75 641		
Tarjousyhteenliittymä Väinö Paunu Oy ja Länsilinjat Oy	1 363 825	1 022 775	271 667			
Tilausliikenne Lauri Möttö Ky	162 875	109 447	18 999			
YHTEENSÄ	12 519 587	12 145 544	11 713 817	11 255 901	10 884 949	10 416 350
Linjatunnit						
TKL	428 548	433 769	473 901	496 748	521 501	517 208
Tilausliikenne Atro Vuolle Oy	3 686	3 678	3 684	3 685	3 473	2 808
Veolia Transport Tampere Oy			14 941	34 675	13 611	
Väinö Paunu Oy	77 950	80 471	57 826	18 967	3 787	
Länsilinjat Oy	26 593	20 884	16 076	6 277		
Tarjousyhteenliittymä Väinö Paunu Oy ja Länsilinjat Oy	68 104	50 909	13 224			
Tilausliikenne Lauri Möttö Ky	5 638	3 737	716			
YHTEENSÄ	610 520	593 447	580 368	560 352	542 372	520 016
Autopäivät						
TKL	32 047	31 893	34 345	36 262	38 263	38 091
Tilausliikenne Atro Vuolle Oy	364	363	363	363	364	312
Veolia Transport Tampere Oy			913	2 112	829	
Väinö Paunu Oy	5 426	5 445	3 941	1 435	284	
Länsilinjat Oy	1 857	1 425	1 008	388		
Tarjousyhteenliittymä Väinö Paunu Oy ja Länsilinjat Oy	4 573	3 473	988			
Tilausliikenne Lauri Möttö Ky	664	460	103			
YHTEENSÄ	44 931	43 059	41 661	40 560	39 740	38 403
Länsilinjat Oy	linjat 2, 7, 17, 20					
Väinö Paunu Oy	linjat 7, 10, 11, 15, 22, 27, 90					
Tilausliikenne Atro Vuolle Oy	linja 32					
Tilausliikenne Lauri Möttö Ky	11, (90), 91, 92					
Tampereen kaupunkiliikenne liikelaitos	muut linjat					

TILASTOJA

Tunnusluvut/joukkoliikenne		2012	2011	2010	2009	2008	2007
Matkustajamäärät							
nousijamäärä - sopimusliikenne	kpl/v	30 397 683	28 783 190	27 542 864	26 045 467	26 296 688	24 929 429
nousijamäärä - yhteistariffiliikenne	kpl/v	32 062 948	30 662 405	29 807 864	28 556 068	29 061 256	27 673 113
sopimusliikenteen osuus yhteistariffiliikenteestä	%	94,8	93,9	92,4	91,2	90,5	90,1
tamperelaisten seutulippumatkat	kpl	869 670	853 708	859 316	889 052	966 651	884 443
Tehokkuus/taloudellisuus							
joukkoliikenteen subventioaste	%	26,4	26,8	27,2	27,9	24,9	25,6
joukkoliikenteen subventioaste (TKL)	%	24,8	25,0	23,8	22,2	28,7	27,5
subventio/nousija - sopimusliikenne	€/nousu	0,39	0,40	0,41	0,43	0,36	0,37
subventio/linjakm - sopimusliikenne	€/linjakm	0,95	0,94	0,95	1,00	0,86	0,87
nousijat/linjakm - sopimusliikenne	nousu/linjakm	2,4	2,4	2,4	2,3	2,4	2,4
aikataulunopeus (linjakm/linjah)	km/h	20,5	20,5	20,2	20,1	20,1	20
Toiminnan laajuus							
linjakm/asukas - sopimusliikenne	linjakm/asukas	57,6	57,0	55,4	53,3	52,4	50,5
nousuja/asukas - sopimusliikenne	nousu/as	139,8	135,0	130,2	123,4	126,5	120,8
nousuja/asukas - yhteistariffiliikenne	nousu/as	147,5	143,8	140,9	135,3	139,9	134,1
joukkoliikenteen subventio/asukas	€/as	54,57	53,47	52,83	53,30	44,97	44,17

sopimusliikenne	tilaajan tilaama liikenne
käyttökorvausliikenne	linjalupaliikennettä, joka noudattaa Tampereella Tampereen tariffiohjeita
yhteistariffiliikennesopimusliikenne + käyttökorvausliikenne	
nousu	sisältää myös vaihtomatkat
subventio	palvelukokonaisuuden ja tilaajayksikön toimintakate
subventioaste	subventio/palvelukokonaisuuden ja tilaajayksikön toimintamenoilla
subventioaste (TKL)	subventio + TKL:n ali- tai ylijäämä/palvelukokonaisuuden ja tilaajayksikön toimintamenoilla

 Tampereen
joukkoliikenne
Yksi kaikkien puolesta.

